

Partijfinanciering : een onvolmaakt systeem.

Brussel, 28 juni 2009 – Het systeem ter financiering van de politieke partijen dat in 1989 werd opgezet en waarbij de financiering door rechtspersonen werd afgeschaft en een combinatie van publieke en private financiering mogelijk werd gemaakt, wordt algemeen beschouwd als een duidelijke verbetering ten opzichte van de tijd toen partijen en gekozenen beloften moesten maken om de steun van de zakenwereld te krijgen. Maar er blijft nog veel te doen. Dat is de conclusie van het [derde verslag van de GRECO](#) (Raad van Europa – *Group of States against corruption*) over België waarvan *Transparency International Belgium* met veel belangstelling heeft kennisgenomen.

In het kader van zijn activiteiten ter bevordering van de integriteit, wil *Transparency International Belgium* sommige kritieken van de GRECO onder aandacht brengen. De GRECO wijst de politisering van de administratie en, nog meer, deze van plaatselijke en territoriale collectiviteiten met de vinger, evenals de « vergetelheid » van sommige onderdelen van politieke partijen, ondermeer de plaatselijke afdelingen, betreffende boekhouding.

Wat transparantie betreft:

De GRECO stelt vast dat niet alle financiële stromen langs de associaties ter financiering van de partijen verlopen. Giften kunnen in baar geld gebeuren en, indien ze minder dan 125 Euro bedragen, is geen ontvangstbewijs vereist. Sponsoring door rechtspersonen is niet verboden en evenmin geregeld, zodat mogelijkheden ontstaan om het wettelijk verbod op giften door rechtspersonen te omzeilen. Nauwkeurige informatie over partijfinanciering, in het bijzonder over de bronnen ervan (giften boven een bepaalde grens) zijn niet beschikbaar en het publiek heeft geen toegang tot de bestaande informatie via middelen zoals het internet.

Wat de controle betreft:

Volgens de GRECO kan niet worden gesproken over een onafhankelijk controlesysteem, gelet op de vooraanstaande/exclusieve rol van de politieke partijen wegens de samenstelling van de parlementaire controlecommissies. Deze commissies missen wilskracht wanneer echte controle moet worden uitgeoefend en beslissingen moeten worden genomen die tot een sanctie zouden kunnen leiden. Het beeld is nog slechter wanneer het gaat over campagnegelden van partijen en kandidaten: geen enkele echte maatregel werd genomen, zelfs niet in het geval van ernstige tekortkomingen zoals het niet neerleggen van de rekeningen. De GRECO heeft ernstige twijfels wanneer het gaat over echte controlebevoegdheid die het puur formele vlak overstijgt: de commissies hebben weinig mankracht of kennis en steunen zich bijna uitsluitend op de adviezen van het Rekenhof dat geen toegang heeft tot boekhoudkundige stukken. De normen voor het auditeren van politieke partijen zijn niet streng genoeg op het vlak van onafhankelijkheid of bevoegdheid.

Wat de sancties betreft:

Zelfs de belangrijkste sanctie voor een partij die een donatie van de staat ontvangt is niet afschrikwekkend. Het verval van federale financiering is van korte duur, namelijk vier maanden, in het geval van een zware overtreding en belet geenszins andere vormen van publieke steun. Trouwens, de sancties voor kandidaten zijn soms veel erger voor plaatselijke gekozenen – de enigen die hun mandaat kunnen verliezen – dan voor federale parlementariërs en er bestaat geen regel voor recidivisten.

Tot besluit wil Transparency International Belgium doen opmerken dat de onafhankelijkheid en reputatie van onafhankelijkheid van het controlewezen van partijfinanciering het publiek vertrouwen in het politiek systeem aantast. Onafhankelijk kwaliteitsvol nazicht zou daarom als een opportuniteit moeten worden beschouwd en de aandacht van de Belgische autoriteiten moeten weerhouden die rekening zullen houden met de 15 aanbevelingen van de GRECO.

Dit verslag volgt op twee belangrijke studies van de [CRISP](#) en de [KULeuven](#), die al op bepaalde zwakten in ons systeem wezen. Een recente [enquête](#) door Transparency International Belgium gevoerd bij kandidaten voor de regionale verkiezingen toonde aan dat 27% van hen strengere regels willen betreffende controle van partijfinanciering en dat de overigen een status quo voorstaan (minder dan 1% wenst een versoepeling van de regels). Transparency International Belgium kijkt uit naar de uitvoering van de aanbevelingen van de GRECO en naar het verslag van de Belgische autoriteiten tegen einde 2010.

[Transparency International Belgium](#) is de Belgische sectie van de organisatie uit het middenveld die strijdt tegen corruptie in de wereld.

De Groep van Staten tegen Corruptie ([GRECO](#)) werd in 1999 opgericht door de Raad van Europa om te waken over de naleving van de regels tegen corruptie door de Lidstaten.

www.transparencybelgium.be

Media contact:

Jean-Benoît Falisse

(+32 472 72 28 58)

info@transparencybelgium.be